

Гендерна рівність стосується як жінок, так і чоловіків, але надання привілеїв або переваг одній статі одразу ж позначається на становищі іншої, а в результаті – на розвитку суспільства.

Гендер розуміється як організована модель соціальних відносин між жінками й чоловіками, яка не лише характеризує їх спілкування і взаємодію у сім'ї, а й визначає їх соціальні відносини в основних інституціях суспільства.

Деякі люди мають такі стереотипи: жінка-поліцейський, охоронецю, водій; чоловік-вихователь, парикмахер-це безглуздо, але суспільство намагається йти в ногу з тенденціями та сучасними змінами. Саме ті соціальні ролі та характерні ознаки, яких очікують від жінки та чоловіків, і є гендером.

Гендер стає найкращим засобом для перемирення жінки на узбіччя, а чоловіка в дитячий садок. Це змінює підхід до написання їхньої подальшої історії. Якщо ж кожна людина, почне діяти як їй вказує серце і не буде звертати увагу на гендерну дискримінацію, то з часом люди звикнуть до цього і не дивуватимуться тому, що чоловік зачісує волосся в салоні, а жінка заарештовує злочинців.

Іноді люди роблять помилки у розумінні гендерної рівності, адже говорять, якщо вона існує то чому ми повинні допомагати жінкам/чоловікам. Але це не правильно. Ми не повинні, почувши словосполучення «гендерна рівність» забувати про доброту, чемність, вихованість. Дуже часто в державі виникають такі категорії як «рівність» та «рівноправність». Вони є однопорядковими, але не тотожними. Про це говорить підхід Т. Деметрадзе. Тобто, для уникнення соціальної напруги, конфліктів сучасна держава повинна виходити з позицій своєрідного компромісу – жінки і чоловіки мають бути рівні, і рівноправні настільки, наскільки це можливо виходячи із співвідношення, оскільки незаперечним є факт, що ні повну рівність, ні повну рівноправність жодна демократія не в змозі забезпечити.

Тому можна узагальнити, що таке поняття, як «гендер» є майже новим для нашого суспільства, але воно розвивається, вдосконалюється, допомагає покращити комунікацію та вдосконалити спілкування між громадянами. Це не просто слово, а щось нове, що варте уваги та практики. Люди, які розуміються на понятті «гендер» мають змогу підняти суспільство на новий, вищий рівень, як морально так і духовно.

1. Бачановіч В. Гендерна рівність у місцевому політичному житті та гендерна концепція у місцевій політиці в Україні.

2. Боднар С. Б. Рівність як категорія філософії права: дис. ... канд. юрид. наук. Чернівці, 2009. 185 с.

3. Венгер О. М. Становлення та особливості функціонування гендерної демократії в сучасному українському суспільстві: дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2009. 198 с.

Данило Зайцев
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Білан Д. А.
викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
Університету внутрішніх справ

ЖІНОЧИЙ РУХ В УКРАЇНІ ВІД НЕЗАЛЕЖНОСТІ ДО СЬОГОДЕННЯ

Жіночий рух, або ж як його називають зараз, фемінізм виник ще у XV столітті. Першою жінкою, яка взяла перо на захист свого полу, писав Симона де Бовуар, була Кристина Пизанська. Але активізувався цей рух тільки у XIX початку XX століття.

Його уперше ввів у вжиток Шарль Фур'є – чоловік, французький соціаліст-утопіст, який вважав, що умовою прогресу є надання жінкам і чоловікам рівних прав і можливостей. У спрощеному розумінні фемінізм — це рух за рівні права і можливості жінок і чоловіків. [1]

В Україні це поняття було визнано тільки за становлення незалежної України. Саме у цей період жінки почали отримувати більше «прав і можливостей». А заснуванням цього руху на теренах України, вважаються ще часи Директорії.

У 1917 році була створена добровільна всеукраїнська жіноча громадсько-просвітницька організація, яка є спадкоємицею демократичних традицій СУ – «Союз українок». Метою «Союзу українок» була активізація жінок, піднесення їхнього освітнього й економічного рівня (зокрема, фахового досвіду у ділянці хатнього господарства), суспільної гігієни, суспільної праці, участь у світовому жіночому русі тощо. [2]

Якщо ж казати про фемінізм від часів незалежної України і до сьогодні, то феміністичний рух відновив свою діяльність у повній мірі, у різних містах щорічно проходять акції та різноманітні культурні події пов'язані з фемінізмом. Прекрасним прикладом цього є відновлення феміністичних організацій, «Союз українок» цьому свідчення. Ця організація звернула свою діяльність у 1939 році за репресій радянської влади, але вона відновила свою діяльність у 1991 році з набуттям України статусу незалежної.

Із набуттям незалежності в Україні вкоринився і статус жінки як «хранительки дому». Але на сьогодні статус жінки як ніколи підлаштований згідно з вимогами жіночого руху. Це не тільки «хранителька дому», «прибиральниця», та «доглядальниця за дітьми», на сьогодні це рівна у своїх правах особа яка переносить усі труднощі. Підтвердження цієї думки можна знайти у нормативно-правових актах.

А саме ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях» цим законопроектом Верховна Рада України розширила права жінок, щодо їх несення служби у ЗСУ. Цей закон виражає ліберальна ставлення нашої влади до цього руху. [3]

Ще однією ланкою до зрівняння у правах чоловіка та жінку є внесення змін щодо домашнього насильства. Активісти які представляють феміністичні рухи за те щоб криміналізувати домашнє насильство.

За останні два роки в Україні було прийнято низку законів і нормативно-правових актів, які, на думку феміністок, сприяють успішному самореалізації жінок. Серед них, закони про криміналізацію домашнього насильства і про право жінок навчатися у військових установах, про скасування переліку заборонених професій і про новий правопис феміністок українською мовою. [4]

Але феміністичний рух необмежився зміною законодавчої бази, також цей плодами цього руху можна назвати зміну українського правопису щодо жіночих професій: Назви посад (професій), які передбачається використовувати у штатному розписі підприємств, установ та організацій, визначаються відповідно до Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій». У Класифікаторі професій назви посад (професій) наводяться у чоловічому роді, окрім назв, які застосовуються виключно у жіночому роді («Друкарка», «Економка», «Нянька», «Покоївка», «Швачка» тощо). [5]

У старій міліції, число жінок мізерні. Вони майже не знайшли місце на керівних посадах. Більшість з них оселитися на посади традиційно «жіночих»-справ, працювати з молодими правопорушниками. Частина працює на експертних посадах в криміналістиці або освітньої системи міністерства внутрішніх справ. Деякі співробітники жінки займаються «паперовою роботою» в розслідуванні.

Зараз же кожна 3тя заява на несення служби в органах Національної Поліції України, це заява жінки, і це не якась «паперна робота» це справді посади на які раніше відмовлялися брати жінок, такі як патрульні, дознавачі, криміналісти, слідчі та інші.

Підтвердженням цієї думки є статистичні дані про вступників Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Так у 2017 році до ВНЗ на факультет для органів досудового розслідування вступили 48 курсанток, а курсантів 71, в 2018 році 22 курсанти та 65 курсантів, в 2019 році 67 курсанток та 63 Курсанта, в 2020 році 71 курсанток, а курсантів 6.

Отже, феміністичний рух з початку становлення України незалежною дуже прогресував. Цим рухом жінки не тільки почали зрівнювати себе у правах з чоловіками але й змогли змінити думку про те що жінка може бути не тільки «берегинєю дому», а й берегинєю цілої держави. Наразі робота фемінізму дає свої плоди, змінення законодавства, змінення правопису щодо жіночих професій, початок працювання жінок у «чоловічих професіях». На мою думку це тільки початок, цей рух має достатньо підтримки щоб повністю зрівняти чоловіків і жінок у правах.

1. Інформаційний портал «Громадське» стаття на тему «Фемінізм — це про рівні права: соціологиня Тамара Марценюк». URL: <https://www.google.com/amp/s/hromadske.ua/amp/posts/feminizm-ce-pro-rivni-prava-sociologinya-tamara-marcsenyuk>;
2. Інформаційний портал жіночої організації «Союз українок». URL: <http://su.in.ua/sample-page/>.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях»;
4. Інформаційний портал «Сегодня», стаття «Не красотой единой: как развивается феминистическое движение в Украине». URL: <https://ukraine.segodnya.ua/ukraine/ne-krasotoy-edinoy-kak-gazvivaetsya-feministicheskoe-dvizhenie-v-ukraine-1297540.html>;
5. Інформаційний портал «Liga 360», стаття «Новий український правопис в кадровій документації». URL: https://biz.ligazakon.net/news/193231_noviy-ukrainskiy-pravopis-v-kadrovyy-dokumentats.

Олексій Кашперський

курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

Науковий керівник:

к.ю.н. **Ярошенко А.С.**

доцент кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЖІНОЧИЙ РУХ В УКРАЇНІ ВІД НЕЗАЛЕЖНОСТІ ДО СЬОГОДНІ

Перші жіночі організації, боротьби за рівні права з чоловіками, на теренах України, почали з'являтися в другій половині дев'ятнадцятого століття. Поштовхом до цього стало поширення на ній ідей, загальноєвропейського жіночого руху, який у собі поєднував низку суспільних рухів, де ініціаторами та лідерами яких виступали жінки. Даний рух був спрямований проти дискримінації стосовно жінок, суспільних звичаїв та законів, також рух виступав за переосмислення закріплених - патріархальних понять, про роль статі в суспільстві. Метою діяльності вищезазначених організацій була спрямованість на розширення політичних, громадянських прав жінок в суспільстві.

Говорячи про початок жіночої боротьби в Україні, варто зазначити такі історичні дати. Однією з визначених досягнень того часу жіночої боротьби було створення у 1840 році першої жіночої організації на території України. Вона мала назву «Товариство допомоги и вищій жіночій освіті». Головною ціллю цієї організації було отримання дозволу для жінок на отримання вищої навчальної освіти на рівні з чоловіками. Близько 20 років тривала боротьба жінок за отримання цього права, та вже в 1860 році, їм було надано дозвіл на отримання вищої навчальної освіти. Варто зазначити, що на цьому їх боротьба не зупинялася, та у 1878 році були засновані «Вищі жіночі курси», ціллю яких якраз було саме надання вищої освіти жінкам[1].

На самому початку шляху незалежності України, її рух за жіночі права також отримав стрімкого поширення. Так були створені велика кількість об'єднань та клубів які відстоювали жіночі права як на загальному, так й на більш вузькому рівні кваліфікації. В якості прикладу можливо підкреслити «Клуб Одеських дам» який об'єднував під своїм началом жінок директорів приватних підприємств та організацій, діячів культури, видатних діячів медиків та архітекторів. Варто зазначити, що тільки наприкінці 90-х років на території країни вже було зареєстровано понад 100 громадянських жіночих об'єднань - регіональних, всеукраїнських та міжнародних[2].

Розвиток жіночого руху в Україні, до останнього часу показує розвиток активізації громадянської діяльності зі сторони жінок, що виростає з актуальних потреб для певного періоду в історії суспільства. Даний різновид жіночого руху, досить таки значимо відрізняється від фемінізму англосаксонського типу, який розвивався в правовому суспільстві й лише в такому суспільстві міг з'явитися. Жіночий рух в Україні був направлений на відстоювання прав жінок у громадському житті. Орієнтований він був не на феміністичну перебудову